



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

14. 08. 20 26

м. Київ

№ 1427

**Про затвердження Рекомендацій
щодо оцінювання результатів
навчання учнів 5-9 класів закладів
загальної середньої освіти**

Відповідно до частин третьої та восьмої статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 70 пункту 4, пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), Системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316, з метою методичного забезпечення оцінювання результатів навчання учнів 5 - 9 класів

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти, що додаються (далі – Рекомендації).
2. Встановити, що орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222 (із змінами), не застосовуються до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів 5 - 9 класів.
3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 року № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

4. Директорату шкільної освіти (Кільдерова Інна) до 01 жовтня 2026 року забезпечити розроблення примірної форми свідоцтва досягнень для учнів 5 - 9 класів.

5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко Інна) зробити відповідну відмітку у справах архіву.

6. Встановити, що Рекомендації запроваджуються з 01 вересня 2026 року.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Софієнко Анастасію.

Міністр

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'А. Бутенко', is written over a large, horizontal, oval-shaped stamp. The signature is fluid and cursive.

Андрій БУТЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
14.08.2026 № 1427

**Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання
учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти**

I. Загальні засади оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів здійснюють відповідно до Системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316, згідно з яким учитель має право на академічну свободу в плануванні оцінювання, виборі методів та інструментів оцінювання з урахуванням специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу задля отримання інформації про навчальний поступ кожного учня.

Об'єктом оцінювання є досягнення учнями результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 (далі – Державний стандарт), що упорядковані й уточнені на рівні модельної навчальної / навчальної програми (далі – програма) як очікувані результати навчання, яких учні мають досягти під час опанування відповідних тем, розділів, модулів або інших структурних одиниць програми. Очікувані результати навчання, передбачені програмою на відповідний період (семестр / навчальний рік), є основою для планування освітнього процесу й оцінювання в закладі освіти, зокрема під час визначення семестрової/-их і річної оцінок.

Оцінювання результатів навчання ґрунтується на компетентнісному підході, оскільки вимоги до обов'язкових результатів навчання в Державному стандарті визначено на його засадах. Компетентнісний підхід реалізується через оцінювання результатів навчання, у яких виявляється здатність учня застосовувати знання, уміння, способи мислення, демонструвати ставлення та цінності у відповідній діяльності.

Оцінка є результатом оцінювання, що відображає рівень досягнення учнем очікуваних результатів навчання, визначених відповідною програмою. Виставляючи оцінку, учитель має співвідносити її з відповідним результатом / відповідними результатами навчання учня.

Водночас накопичення та фіксування в класному журналі оцінок за кожною групою результатів, зазначення індексів груп результатів біля поточних оцінок, створення окремих стовпців за групами результатів або дублювання однієї оцінки в кількох стовпцях не є обов'язковими. Якщо електронний класний журнал або освітня інформаційна система дає змогу співвідносити оцінки з окремими результатами навчання чи групами результатів, учитель може використовувати цей функціонал для систематизації й аналізу інформації про навчальний поступ учнів та підготовки зворотного зв'язку.

II. Планування оцінювання

Планування оцінювання є складником планування освітнього процесу. Воно має бути орієнтоване на отримання достатньої інформації про процес і результати навчання учнів, передбачені програмою на відповідний період, у характерних для навчального предмета / інтегрованого курсу видах діяльності.

На початку навчального року / семестру / вивчення теми тощо вчитель самостійно визначає кількість і частотність застосування різних видів оцінювання (формуального, поточного, підсумкового), доцільні методи та інструменти. Це може бути відображено в навчальній програмі, календарно-тематичному плануванні чи зафіксовано в інший спосіб, зручний для вчителя. Встановлення універсальних стандартів оформлення календарно-тематичного планування в межах закладу освіти, міста, району чи області не передбачено законодавством.

На початку навчального року доцільно передбачити проведення вхідної діагностувальної роботи для визначення рівня досягнення результатів навчання попереднього періоду, необхідних для подальшого навчання, виявлення освітніх втрат і навчальних потреб учнів. Вхідна діагностувальна робота на початку навчального року є інструментом формуального оцінювання. Її результати не враховують під час поточного чи підсумкового оцінювання, а використовують для уточнення змісту й послідовності навчання, планування повторення, диференціації завдань та визначення необхідної підтримки учнів. За потреби вчитель може проводити діагностувальні роботи на початку другого семестру, теми, розділу, модуля програми тощо.

Під час підготовки до уроку вчитель визначає результат / результати навчання, над досягненням якого / яких працюватимуть учні; діяльність і завдання, у яких ці результати формуватимуться й виявлятимуться; критерії оцінювання такого завдання / таких завдань; спосіб надання зворотного зв'язку та, за потреби, спосіб фіксування отриманої інформації.

III. Методи, інструменти, критерії оцінювання та інформування про підсумки оцінювання

Методи й інструменти оцінювання вчитель обирає самостійно з урахуванням очікуваних результатів навчання, специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу й освітніх потреб учнів. Для отримання інформації про досягнення результатів навчання можна використовувати педагогічне спостереження, усні й письмові відповіді, тести, практичні та лабораторні роботи, роботу з текстами, даними й джерелами, розв'язання задач і навчальних проблем, дослідження, проекти, створення й презентації продуктів, комплексні завдання та інші доцільні способи.

Об'єктом оцінювання є не факт виконання навчальної діяльності (проекту, дослідження, усної відповіді чи письмової роботи), а продемонстрований учнем рівень досягнення відповідних результатів навчання. Інструмент оцінювання добирають відповідно до результату, який потрібно виявити та оцінити. Для добору й розроблення інструментів компетентнісного оцінювання учитель може використовувати методичні посібники «Як оцінювати в НУШ?» для 10 освітніх галузей (<https://bit.ly/4ga580u>), «Каталог компетентнісних робіт для НУШ» (<https://nus-tasks.net>) і ресурс «Інтерактивний поступ» на цифровій платформі «Освіта для життя» (<https://bit.ly/4qn24Da>).

Компетентнісно орієнтовані завдання мають давати змогу виявляти не лише вміння відтворювати інформацію, а й уміння її розуміти, застосувати, аналізувати, порівнювати, інтерпретувати, а також уміння обґрунтовувати думку, розв'язувати проблеми, проводити дослідження, приймати рішення, взаємодіяти або створювати продукт. Для реалізації компетентнісного підходу використовують практико-орієнтовані завдання, що передбачають застосування знань і вмінь у навчальних і практичних ситуаціях. Водночас коротке завдання, тест, усна відповідь, практична дія, дослід чи задача можуть також бути доречними, якщо дають змогу отримати необхідну інформацію про досягнення результату навчання.

Відповідно до п. 3 ст. 41 Закону України «Про освіту» критерії, правила й процедури оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в закладі освіти підлягають оприлюдненню. Загальні критерії оцінювання (затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722) є основою для розроблення критеріїв у закладі освіти. За потреби заклад освіти може розробляти критерії оцінювання за освітніми галузями (навчальними предметами / інтегрованими курсами), а також здійснювати оцінювання результатів навчання за групами задля відстеження досягнення результатів навчання, визначених Державним стандартом.

Дихотомічну шкалу («зараховано» / «незараховано») застосовують за рішенням педагогічної ради для оцінювання окремих навчальних предметів / інтегрованих курсів, інших освітніх компонентів, а також для оцінювання навчальних досягнень учнів, які перебувають за кордоном або проживають (проживали) на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 березня 2025 року за № 380/43786.

Учитель для конкретного інструменту оцінювання / виду роботи повідомляє учням критерії, за якими здійснюватиметься оцінювання.

Ставлення та цінності враховують під час оцінювання лише тоді, коли вони виявляються через передбачені Державним стандартом і програмою результати навчання. Поведінка, дисциплінованість, старанність, темп роботи та інші особистісні характеристики не є підставою для визначення оцінки.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною вчителям, які здійснюють відповідне оцінювання, учневі та його батькам або іншим законним представникам. Інформування учня та його батьків або інших законних представників про результати навчання здійснюють під час індивідуального спілкування, за допомогою паперових або електронних засобів комунікації, інформаційно-комунікаційних технологій та Свідоцтва досягнень (примірну форму якого затверджує МОН України).

На прохання учня або його батьків чи інших законних представників учитель пояснює, які результати навчання було оцінено, які критерії було застосовано та на якій інформації ґрунтується оцінка. Оскарження результатів оцінювання здійснюють у порядку, визначеному законодавством і відповідними документами закладу освіти.

Інформацію, отриману під час оцінювання, використовують не лише для виставлення оцінки, а передусім для прийняття педагогічних рішень: коригування змісту й темпу навчання, визначення необхідної підтримки, повторного опрацювання, планування наступних навчальних кроків та інформування учнів і батьків або інших законних представників. Персоніфіковані результати не використовують для публічного рейтингування учнів або порівняння учителів за середніми оцінками їхніх учнів.

IV. Оцінювання в процесі навчання

У процесі навчання застосовують формувальне й поточне оцінювання. Визначальними для вибору виду оцінювання є його мета й спосіб використання

отриманої інформації, а не назва роботи чи завдання. Якщо інформацію використовують насамперед для зворотного зв'язку, виявлення навчальних потреб і коригування освітнього процесу, оцінювання є формувальним. Якщо визначають і фіксують рівень досягнення результатів навчання на певному етапі для подальшого використання під час підсумкового (тематичного та/або семестрового) оцінювання, — поточним.

Під час **формувального оцінювання** доцільно враховувати не лише продемонстрований результат, а й дії, рішення та навчальні стратегії учня. Інформацію про труднощі, залученість і докладені зусилля використовують для зворотного зв'язку, визначення подальших навчальних кроків і педагогічної підтримки. Зворотний зв'язок має допомагати учневі зрозуміти, якого результату досягнуто, що потребує вдосконалення і яким має бути наступний навчальний крок. Індивідуальні консультації підлягають винятково формувальному оцінюванню.

У межах формувального оцінювання доцільно залучати учнів до самооцінювання і взаємооцінювання за зрозумілими критеріями. Це допомагає учням визначати досягнення й труднощі та планувати подальше навчання.

Оцінки, виставлені під час формувального оцінювання, не враховують у рамках підсумкового оцінювання. Водночас інформацію про досягнення результатів навчання, отриману під час формувального оцінювання, учитель використовує, формуючи професійний висновок про навчальний поступ учня. Формувальне оцінювання доцільно організовувати так, щоб учень мав змогу покращити результат, зокрема доопрацювати завдання, повторно продемонструвати окреме вміння або виконати інше рівноцінне завдання.

Учитель фіксує результати формувального оцінювання в зручний для себе спосіб, за потреби використовуючи робочі нотатки, контрольні переліки, матриці або щоденники спостережень, які є внутрішнім інструментом і не потребують оформлення як окрема звітність. Фіксування результатів формувального оцінювання в класному журналі не є обов'язковою вимогою. Однак за потреби педагог може зробити відповідний запис «Формувальна» в стовпці з датою.

Поточне оцінювання здійснюють для встановлення і фіксування проміжного рівня досягнення учнями очікуваних результатів навчання в межах структурної одиниці програми (модуля, теми, розділу). Частотність поточного оцінювання вчитель визначає самостійно з урахуванням змісту програми, кількості навчальних годин, специфіки результатів навчання, які оцінюють.

Поточні оцінки не потрібно виставляти на кожному уроці або за кожне виконане навчальне завдання.

Сутнісні характеристики формувального та поточного оцінювання наведено в таблиці нижче.

Ознака	Формувальне	Поточне
Мета	зворотний зв'язок, виявлення навчальних потреб, коригування навчання	встановлення й фіксування рівня досягнення результатів на певному етапі
Шкала	вербальна, рівнева або бальна (за вибором учителя)	12-бальна*
Фіксування	не обов'язкове в журналі (можливе в зручний учителеві спосіб)	обов'язкове в журналі
Вплив на підсумкову оцінку	оцінки не враховують	враховують

*У разі запровадження закладом освіти власної шкали оцінювання результатів навчання учнів ним мають бути визначені правила переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.

V. Підсумкове оцінювання та Державна підсумкова атестація

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне) здійснюють шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними.

Підсумкове оцінювання (тематичне) здійснюють в один із способів або в їх поєднанні:

шляхом узагальнення поточних оцінок, отриманих протягом періоду навчання, що охоплює відповідну тему / розділ / модуль тощо;

шляхом проведення підсумкової тематичної роботи, яка б охоплювала ключові очікувані результати навчання, визначені програмою у відповідній темі / розділі / модулі тощо.

Підсумкову тематичну оцінку визначають або як середнє арифметичне всіх поточних балів, отриманих учнем протягом теми, або на підставі інших підходів, що мають бути відображені в критеріях, правилах і процедурах оцінювання закладу освіти.

Підсумкове оцінювання (семестрове) здійснюють шляхом узагальнення (в один із способів):

тематичних оцінок (у разі їх відсутності – поточних оцінок), отриманих протягом семестру;

тематичних оцінок (у разі їх відсутності – поточних оцінок), здобутих протягом семестру, і оцінки за семестрову підсумкову роботу.

Підсумкову семестрову оцінку визначають або як середнє арифметичне всіх балів за підсумками тематичного оцінювання, отриманих учнем протягом семестру (поточних, якщо тематичні відсутні), або на підставі інших підходів, що мають бути відображені в критеріях, правилах і процедурах оцінювання закладу освіти.

Результати формувального оцінювання під час тематичного та семестрового оцінювання не враховують. Проведення окремої підсумкової роботи після кожної теми, розділу чи модуля програми не є обов'язковим.

Підсумкова робота має охоплювати результати навчання, передбачені програмою на відповідний період, які належать до однієї або різних груп у Державному стандарті базової середньої освіти. Така робота має давати змогу отримати інформацію про досягнення учнями результатів навчання у характерних для навчального предмета / інтегрованого курсу видах діяльності.

Підсумкові роботи доцільно планувати з урахуванням результатів навчання, які необхідно оцінити, наявної інформації про їх досягнення, навчального часу та загального навчального навантаження учнів.

Не рекомендується визначати **семестрову оцінку** лише за результатом однієї підсумкової роботи, якщо наявна інша достатня й релевантна інформація про досягнення учнем результатів навчання за семестр.

За результатами семестрового оцінювання визначають одну семестрову оцінку з навчального предмета / інтегрованого курсу.

Річну оцінку визначають або як середнє арифметичне семестрових оцінок, або на підставі інших підходів, що мають бути відображені в критеріях, правилах і процедурах оцінювання закладу освіти. Проведення окремої підсумкової роботи для визначення річної оцінки не передбачено (крім учнів, які здобувають освіту за індивідуальними формами).

У разі, якщо вивчення навчального предмета / інтегрованого курсу відповідно до навчального плану закладу освіти передбачено лише в одному семестрі навчального року, річне оцінювання здійснюють на підставі семестрового оцінювання лише за той семестр, у якому цей навчальний предмет / інтегрований курс викладався.

Державна підсумкова атестація є різновидом підсумкового оцінювання та передбачає встановлення відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту базової середньої

освіти. Особливості її проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання визначає Міністерство освіти і науки України в установленому законодавством порядку.

VI. Особливості організації оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану за його наявності. Загальні критерії можуть бути адаптовані відповідно до особливостей освітнього процесу, середовища та індивідуальних потреб учня, визначених в індивідуальній програмі розвитку. Адаптація процесу оцінювання може передбачати зміну способу подання завдання, форми відповіді, часу виконання, організації середовища, використання допоміжних засобів або інших умов, необхідних для того, щоб учень міг продемонструвати результат навчання. Застосування адаптацій не змінює результату навчання, що оцінюється, і саме по собі не є підставою для зниження оцінки. Якщо зміст навчального предмета / інтегрованого курсу модифіковано, оцінювання здійснюють відповідно до індивідуальних навчальних цілей, визначених в індивідуальній програмі розвитку, з урахуванням динаміки навчального поступу учня.

Під час дистанційного та змішаного навчання застосовують загальні вимоги щодо відповідності методів та інструментів результатам навчання, критеріальності, достатності інформації та академічної доброчесності. Технічні або організаційні обставини, що не характеризують рівень досягнення результатів навчання, не можуть бути самостійною підставою для зниження оцінки. Якщо через такі обставини інформації недостатньо для обґрунтованого висновку, учневі доцільно надати доступний спосіб і, за потреби, інший строк для демонстрування відповідних результатів навчання.

У разі вибуття учня із закладу освіти, зокрема через виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу або з інших підстав, оцінювання результатів його навчання може бути проведено достроково. Процедуру такого оцінювання визначає заклад освіти.

Оцінювання результатів навчання здійснюють із дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законодавством та внутрішніми актами закладу освіти. Педагогічному працівникові доцільно до початку виконання завдання чітко визначити й повідомити учням умови його виконання, зокрема допустимі джерела інформації, види допомоги, можливість співпраці, використання цифрових інструментів і засобів штучного інтелекту.

Оцінюванню підлягають персональні результати діяльності учня, досягнуті ним особисто, або результати спільної діяльності, якщо така форма виконання передбачена умовами завдання. Несамостійно виконане завдання вважається не виконаним і не підлягає оцінюванню; факт порушення академічної доброчесності фіксують у документі про результати оцінювання в спосіб, визначений закладом освіти, що має бути відображено в критеріях, правилах і процедурах оцінювання закладу освіти.

Генеральний директор
директорату шкільної освіти



Інна КІЛЬДЕРОВА